

Dictamen en relació amb una consulta sobre la conservació de les dades que consten en l'expedient de l'infant i de l'adolescent

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades una consulta sobre la conservació de les dades que consten en els expedients d'infants i adolescents.

La consulta explica que en el ple de la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria Documental (en endavant, la Comissió), es va tractar la proposta d'avaluació i accés documental "Expedient de l'infant i de l'adolescent". S'afegeix que, atès que és una sèrie documental d'interès històric, es va acordar que sigui de conservació permanent, i que l'accés sigui restringit perquè majoritàriament conté dades especialment protegides.

La consulta afegeix, respecte el tractament de dades amb finalitats històriques, que atès que s'ha acreditat el caràcter històric de la documentació, hi hauria la necessitat de conservar-la sense la cancel·lació de les dades.

Per aquest motiu es sol·licita dictamen a aquesta Autoritat, respecte la conservació de les dades que consten en l'expedient de l'infant i de l'adolescent, amb la finalitat que serveixi per resoldre la qüestió plantejada sobre el termini de conservació d'aquesta documentació.

La consulta s'acompanya del document "*Proposta d'accés i avaluació documental de la sèrie documental "Expedient de l'infant i de l'adolescent"*", elaborat pel Grup de treball d'accés i avaluació de documentació d'assistència i serveis socials (grup AiSS) de la Comissió.

(...)

Analitzada la petició i la documentació que l'acompanya, vista la normativa vigent aplicable i l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent.

I

(...)

II

La consulta explica que en el ple de la Comissió es va tractar la proposta d'avaluació i accés documental "Expedient de l'infant i de l'adolescent".

Com explica la informació aportada, la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (LDOIA), configura l'expedient de l'infant i l'adolescent com a únic. L'article 101 de la LDOIA disposa el següent:

"1. Els serveis socials bàsics i els serveis socials especialitzats d'atenció a la infància han de informar l'òrgan competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents de les situacions de risc o desemparament que coneguin mitjançant el sistema d'informació i gestió en infància i adolescència. L'òrgan ha d'incorporar aquesta informació a l'expedient únic de l'infant o l'adolescent.

2. L'expedient únic de l'infant o l'adolescent a què fa referència l'apartat 1 pot tenir, segons els tipus de procediment o d'actuació tramitada, les peces següents:

a) *Informativa.*

b) *De risc.*

c) *De desemparament.*

d) *De tutela.*

e) *De guarda.*

f) *Assistencial.*

3. L'expedient de l'infant o adolescent ha de romandre obert fins que fineixi l'actuació protectora o fins la majoria d'edat, llevat, en aquest darrer cas, dels expedients assistencials.

(...)"

La proposta d'accés i avaluació documental que es presenta es refereix a aquest expedient únic, independentment del nombre de procediments o actuacions fetes, i dels serveis o administracions públiques que els hagin tramitat (el servei social bàsic, l'especialitzat, o la DGAIA, en els termes que preveu la LDOIA).

Segons la consulta, s'ha acreditat el caràcter històric de la documentació, i per tant hi hauria la necessitat de conservar-la sense la cancel·lació de les dades (article 4 de l'LOPD, apartats 2 i 5).

La sèrie documental sobre la que es consulta abasta un període cronològic molt ampli, dividit en tres períodes, segons la documentació aportada:

- Etapa històrica: Des del segle XV fins a 1939
- Etapa pre-democràtica: Des del 1940 a 1979
- Etapa democràtica: des de 1980 fins avui (sèrie oberta)

La consulta afegeix que existeixen múltiples organismes productors de la documentació al llarg de les tres etapes esmentades. Així, en l'etapa històrica, les cases de caritat, maternitats, institucions religioses, tribunals tutelars de menors, juntes de protecció de menors, diversos centres assistencials i hospitalaris, etc. Actualment, l'òrgan productor principal seria la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA), del Departament de Benestar Social i Família. També participen com a òrgans productors de documentació els ens locals (ajuntaments, consells comarcals i diputacions), així com, entre d'altres, centres de protecció de menors o centres d'acollida. La documentació aportada explica que no existeix un únic fons documental ja que la història arxivística d'aquesta sèrie està vinculada a cadascun dels fons documentals dels òrgans productors (quadre explicatiu de la pàg. 11 de la proposta).

La consulta considera que, en atenció al valor administratiu i legal dels expedients, i la normativa d'aplicació, cal preveure un termini llarg de conservació dels expedients, suficientment ampli per garantir a qualsevol persona el dret a accedir al seu expedient i a conèixer les dades sobre la seva història personal i familiar. A això s'afegeix que un cop finalitzat el valor administratiu i legal de la documentació, encara romanen uns valors històrics que podrien fonamentar la conservació de la documentació.

En concret, el document de “Proposta d'accés i avaluació documental”, examina el valor administratiu, el valor legal i el valor informatiu i històric de la sèrie documental objecte de consulta, en els següents termes:

- Valor administratiu:

a) Etapa històrica (segle XV a 1939): Les agrupacions documentals d'aquesta etapa no tenen valor administratiu.

b) Etapa pre-democràtica (1940 a 1979): Tot i ser expedients tancats, poden tenir valor administratiu en casos de recerca de nens robats o de recerca d'antecedents familiars, o bé per la seva relació amb expedients actuals (per exemple, els expedients de recerca d'òrgens biològics).

c) Etapa democràtica (1980 fins a l'actualitat): Tenen valor administratiu ja que és una sèrie oberta. D'acord amb la normativa vigent, l'expedient ha de romandre obert fins que s'extingeixi l'actuació protectora de l'administració. Segons l'article 124 de la LDOIA, les mesures de protecció s'extingeixen per adopció; per assoliment de la majoria d'edat; per emancipació o habilitació d'edat; per resolució judicial ferma; per constitució de la tutela; per acord de l'òrgan competent que declara que han desaparegut les circumstàncies que havien donat lloc a l'adopció de la mesura, o per mort o declaració de defunció de l'infant o l'adolescent. Fins a aquest moment, segons la consulta, els expedients tenen valor administratiu.

Així, segons la consulta, la funció administrativa d'aquesta sèrie documental relativa a la protecció dels infants i adolescents, que pot incloure diverses actuacions dutes a terme per una o diverses administracions públiques i/o organismes productors de documentació, s'estén fins a la majoria d'edat del menor i es pot allargar, si perdura l'acció protectora, fins els 21 anys d'edat.

Sobre aquesta qüestió, segons l'article 101.3 de la LDOIA, l'expedient de l'infant o adolescent segueix obert fins que s'acaba l'actuació protectora o fins la majoria d'edat, llevat, en aquest darrer cas, dels expedients assistencials. L'article 151 de la LDOIA, disposa que, assolida la majoria d'edat, l'emancipació o l'habilitació d'edat, s'extingeixen les mesures de protecció. Això no obstant, el mateix article 151 preveu que es pot disposar les mesures assistencials que es considerin necessàries, les quals es poden estendre fins als vint-i-un anys d'edat.

- Valor legal:

La consulta explica que el Codi Civil de Catalunya regula el dret a la informació sobre el propi origen de les persones adoptades i les obligacions de les administracions públiques en aquest àmbit. L'article 235-49 del Llibre II del Codi Civil Català, disposa que l'adoptat té dret a ser informat sobre el seu origen.

La consulta afegeix que l'article 117 de la LDOIA regula el dret d'informació a l'infant o l'adolescent desemparats, i que l'article 30 de la LDOIA reconeix als menors el dret a sol·licitar a les administracions públiques la documentació que els permeti acreditar la seva identitat. També s'afegeix que l'article 3 del Decret 169/2015, de 21 de juliol, pel que s'estableix el procediment per facilitar el coneixement dels orígens biològics, disposa que les administracions públiques han de prendre mesures per recollir i

conservar les dades i els documents sobre els menors d'edat tutelats, extutelats o adoptats que siguin necessaris per garantir el coneixement dels seus orígens i parents biològics.

Per tot això, la consulta considera que existeix l'obligació de conservar els elements essencials de la història personal i familiar i els antecedents culturals i socials.

En definitiva, la consulta considera que els expedients recullen documents rellevants en relació amb drets dels ciutadans, i que el valor legal prescriu, a efectes de reclamació, quan els afectats ja no poden exercir el dret a reclamar (per exemple, en cas de defunció).

Per tot això, la proposta considera que cal preveure un termini llarg i suficientment inclusiu de tots els possibles supòsits i/o vies de reclamació per tal que quedi garantit l'exercici d'accions o l'exigència de les responsabilitats que pertoquin.

- Valor informatiu i històric:

a) Etapa històrica (segle XV a 1939): Segons la consulta, la documentació de l'etapa històrica té un valor secundari per a finalitats de recerca i d'investigació històrica. Segons la proposta, algunes agrupacions documentals del final d'aquesta etapa poden ser objecte d'accions de recerca d'orígens biològics, en referir-se a persones encara vives.

b) Etapa pre-democràtica (1940 a 1979): Segons la consulta, els expedients de l'etapa pre-democràtica també tenen valor informatiu històric. La consulta reitera que, tot i ser expedients tancats i tenir un valor històric evident (estudis de polítiques de protecció de la infància durant el franquisme, per exemple), mantenen un valor administratiu latent (casos de recerca de nens robats, adopcions fraudulentas, relació amb expedients de recerca d'orígens biològics, etc), tenint en compte el que disposen els articles 30 i 117 de la LDOIA, citats.

c) Etapa democràtica (1980 fins a l'actualitat): La proposta considera que els expedients, un cop exhaurits els valors administratius i legals, haurien de veure garantits els valors informatius històrics amb la informació continguda en l'aplicatiu Síni@, del Departament de Benestar Social i Família.

En definitiva, en relació amb la sèrie documental objecte de consulta, la proposta considera que es requereix un període de conservació especialment ampli per tal de garantir a qualsevol persona el dret a accedir al seu expedient i a conèixer les dades sobre la seva història personal i familiar.

Així, la proposta d'accés i avaluació documental es concreta en els següents termes:

a) Etapa històrica: Conservació permanent.

b) Etapa pre-democràtica: Conservació permanent.

c) Pel que fa a l'etapa democràtica (sèrie oberta): Retenció dels expedients de la sèrie com a mínim durant 90 anys des de la seva extinció d'acord amb l'article 124 LDOIA. La consulta explica que s'han tingut en compte exemples de taules d'avaluació similars en l'entorn internacional per a proposar aquest termini.

III

Consideracions prèvies

La normativa de protecció de dades personals (en concret, la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal –LOPD-, així com el Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD –RLOPD-), té per objecte la protecció dels drets de les persones físiques, especialment el seu honor, intimitat i pròpia imatge, pel que fa al tractament de les seves dades personals.

Totes les operacions que es duguin a terme amb les dades personals de persones físiques vives, contingudes en els expedients de la sèrie documental objecte de consulta (accedir a la informació o reproduir-la, fer-ne ús, cedir-la a tercers, conservar-la o cancel·lar-la, etc) suposen un tractament de dades personals (article 3. c) LOPD), que queda subjecte al compliment dels principis i garanties previstes en la normativa de protecció de dades.

Com apunta la consulta, cal referir-se a les previsions de l'article 4 de l'LOPD, segons el qual:

"1. Les dades de caràcter personal només es poden recollir per ser tractades, així com sotmetre-les a aquest tractament, quan siguin adequades, pertinents i no excessives en relació amb l'àmbit i les finalitats determinades, explícites i legítimes per a les quals s'han obtingut.

2. Les dades de caràcter personal objecte de tractament no es poden utilitzar per a finalitats incompatibles amb aquelles per a les quals les dades hagin estat recollides. No es considera incompatible el tractament posterior d'aquestes dades amb finalitats històriques, estadístiques o científiques.

(...)

5. Les dades de caràcter personal han de ser cancel·lades quan hagin deixat de ser necessàries o pertinents per a la finalitat per a la qual han estat recollides o registrades.

No han de ser conservades de manera que permetin identificar l'interessat durant un període superior al necessari per a les finalitats d'acord amb les quals hagin estat recollides o registrades.

S'ha de determinar per reglament el procediment pel qual, com a excepció, atesos els valors històrics, estadístics o científics d'acord amb la legislació específica, es decideixi el manteniment íntegre de determinades dades."

Ara bé, les previsions de l'LOPD sobre la conservació i cancel·lació de dades, així com la resta de principis i garanties de l'LOPD, resulten d'aplicació, només, en relació amb el tractament que es faci d'informació relativa a persones físiques vives.

El tractament d'informació referida a persones mortes, per bé que aquesta pot trobar-se protegida per altra normativa, no suposa pròpiament el bé jurídic protegit per l'LOPD. Així es fa avinent en l'article 4.4 del RLOPD, en el qual es disposa que *"aquest Reglament no és aplicable a les dades referides a persones mortes"*, sens perjudici que el mateix article preveu la possibilitat d'exercir el dret a la cancel·lació de les dades del difunt, per part de persones vinculades a aquest.

D'acord amb això, en relació amb aquells expedients de protecció de menors inclosos en la sèrie documental objecte de consulta que corresponguin a persones mortes (menors que en el seu moment varen ser objecte de protecció per part de les Administracions i/o altres entitats públiques o privades esmentades en la consulta), no correspondria aplicar els principis i obligacions de l'LOPD, sens perjudici que aquesta informació es trobi protegida per altra normativa. Per contra, els principis i garanties de

la protecció de dades resultaran d'aplicació al tractament de dades relatives a persones físiques vives.

Cal fer avinent que la divisió de la sèrie documental en tres etapes històriques, sens perjudici de la conveniència que aquesta divisió pugui tenir a efectes arxivístics, no resulta rellevant als efectes de l'aplicació dels principis i garanties de la protecció de dades personals.

Aquests principis i garanties, en concret, les previsions que l'LOPD estableix en relació amb la conservació d'informació tractada en la sèrie documental, s'han d'aplicar en la mesura que la sèrie documental contingui dades de persones físiques vives, independentment de l'etapa en què es pugui encabir o classificar un determinat expedient.

Així, les exigències que es puguin derivar de la normativa de protecció de dades en relació amb la conservació dels expedients de menors, no han de variar en funció de les tres etapes establertes en la proposta (històrica, pre-democràtica i democràtica), sinó que s'aplicaran o no en base al fet que la persona afectada, el menor titular de l'expedient, sigui una persona viva o morta (article 3.e) LOPD).

Aquest fet condiona, a efectes pràctics, l'esquema que es seguirà en aquest dictamen.

IV

Conservació d'expedients relatius a persones mortes per finalitats de recerca històrica

Cal apuntar, d'entrada, que l'etapa històrica (segle XV fins a 1939), en què la consulta preveu una conservació permanent, engloba un període en el que el número d'expedients referits a persones vives ha de ser, per raons biològiques, minoritari. En relació amb aquests expedients referits a persones vives, caldrà aplicar l'LOPD.

En relació amb expedients que es refereixin a persones mortes, no correspon definir o condicionar la durada de la conservació dels expedients en funció de les previsions de l'LOPD. Si de cas, la conservació permanent s'haurà de justificar en la rellevància que la documentació continguda en els expedients pugui tenir, principalment, per a una finalitat de recerca històrica. En aquest sentit, cal tenir en compte el que preveu la legislació sobre conservació del patrimoni documental i la legislació d'arxius.

V

Conservació dels expedients relatius a persones físiques vives, amb la finalitat d'exercir el dret d'accés a la pròpia informació

Aquests expedients es poden trobar majoritàriament en l'etapa democràtica, i de forma força majoritària també en l'etapa pre-democràtica. Si bé el número d'expedients o documents referits a persones vives en l'etapa històrica serà més residual, en el cas que n'existeixin, també s'hauran de tractar amb submissió als principis i garanties de la normativa de protecció de dades personals.

Des de la perspectiva de la protecció de dades, a efectes de conservació de la informació no hi ha motiu per establir cap distinció, com fa la proposta, entre expedients de persones vives de l'etapa democràtica i expedients de persones vives

de l'etapa pre-democràtica o, fins i tot, de la històrica. A tall d'exemple, en aplicació de l'LOPD no hi ha motiu per establir cap distinció a efectes de conservació de la informació d'una persona física viva, pel fet que el seu expedient s'hagi instruït l'any 1970 (etapa pre-democràtica) o l'any 1985 (etapa democràtica).

En definitiva, pel que fa als expedients de persones físiques vives, independentment de l'etapa a la que pertanyi l'expedient, el període de conservació haurà de respectar les exigències de la normativa de la protecció de dades.

La proposta considera que per als expedients posteriors a 1980 (etapa democràtica), cal preveure un període de conservació especialment ampli per tal de garantir a qualsevol persona el dret a accedir al seu expedient i a conèixer les dades sobre la seva història personal i familiar, en concret, un període de 90 anys, amb l'eliminació total dels expedients un cop transcorreguts aquests 90 anys des de la seva extinció, d'acord amb els motius d'extinció de les mesures de protecció dels menors (article 124 LDOIA, citat). En canvi, pel que fa a expedients de persones físiques vives de l'etapa pre-democràtica i històrica, la proposta preveuria la conservació permanent.

L'Autoritat no comparteix aquesta distinció, ja que en relació amb tots aquests expedients caldrà aplicar els principis i garanties de la normativa de protecció de dades en iguals termes, cosa que ha de portar, necessàriament, a establir un mateix termini de conservació, que dependrà, principalment, de la finalitat a la que es vulgui donar compliment.

La finalitat principal de la recollida i tractament de dades personals és la de donar atenció i vetllar pels menors, en base al que disposa la LDOIA i la resta de normativa aplicable (entre d'altres, la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials). A partir de la majoria d'edat o, si escau, els 21 anys del menor, un cop extingides les mesures de protecció de l'infant o adolescent (article 124 LDOIA), l'expedient únic del menor (art. 101 LDOIA) es pot considerar tancat, i passa a tenir un valor legal per als afectats.

A partir d'aquest moment s'obre un període en el qual la normativa aplicable atorga al propi menor i principal interessat un dret d'informació respecte els seus propis orígens, per a conèixer llur origen genètic, pares i mares biològics i parents biològics, així com el seu dret a sol·licitar a les administracions públiques competents la documentació que els permeti acreditar llur identitat (article 30 LDOIA).

Als efectes que ens ocupen, i des de la perspectiva dels principis de qualitat i de finalitat (art. 4 LOPD, citat), l'exercici del dret d'accés a la pròpia informació, forma part de la finalitat principal del tractament de les dades del menor. Cal analitzar la pertinença de la conservació dels expedients relatius a persones físiques vives durant un període determinat (90 anys o conservació definitiva), per al correcte compliment d'aquesta finalitat principal, específicament, de l'exercici del dret a la pròpia informació.

L'article 117 de la LDOIA disposa el següent:

"(...)

2. L'infant o l'adolescent té dret a conèixer, en funció de la seva edat i capacitat, la seva història personal i familiar i, si ha estat separat de la seva família d'origen de manera definitiva, els seus antecedents culturals i socials, que han d'ésser sempre respectats.

3. Assolida la majoria d'edat, la persona interessada té dret a accedir al seu expedient i a conèixer les dades sobre els seus orígens i parents biològics. Amb aquesta finalitat, l'òrgan competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents ha

d'iniciar un procediment confidencial de mediació, previ a la revelació dels possibles parents biològics, en el marc del qual, tant la persona interessada com les persones afectades han d'ésser informades de les circumstàncies familiars i socials respectives, i de l'actitud manifestada per l'altra part amb relació a la possible trobada."

Així mateix, segons l'article 235-49 del Llibre II del Codi Civil Català:

"1. L'adoptat té dret a ésser informat sobre el seu origen.

2. L'adoptat, a partir de l'assoliment de la majoria d'edat o de l'emancipació, pot exercir les accions que condueixin a esbrinar la identitat dels seus progenitors biològics, la qual cosa no afecta la filiació adoptiva.

3. Les administracions públiques han de facilitar a l'adoptat, si les demana, les dades que tinguin sobre la seva filiació biològica. Amb aquesta finalitat, s'ha d'iniciar un procediment confidencial de mediació, previ a la revelació, (...).

(...)."

Segons l'article 3 del Decret 169/2015, de 21 de juliol, pel que s'estableix el procediment per facilitar el coneixement dels orígens biològics:

*"3.1 Les administracions públiques han de prendre mesures per **recollir i conservar les dades** i els documents sobre els **menors d'edat tutelats, extutelats o adoptats que siguin necessaris** per garantir el coneixement dels seus orígens i parents biològics.*

*3.2 **La informació pot incloure** la identitat dels seus progenitors, tutors o guardadors en el moment del desemparament i els elements essencials de la seva història personal i familiar i els seus antecedents culturals i socials.*

3.3 Les administracions públiques han d'aplicar els mecanismes excepcionals de conservació que preveu la legislació d'arxius i documents per fer possible el compliment d'aquesta obligació."

La consulta també fa referència a l'article 7.4 del Decret 13/2008, de 22 de gener, sobre accés, avaluació i tria de documents, segons el qual *"No es poden eliminar els documents mentre subsisteixi el seu valor probatori de drets i obligacions de persones físiques o jurídiques o mentre no hagin transcorregut els terminis que la legislació estableix per a la seva conservació."*

Pel que fa a la legislació estatal, la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, preveu en el seu article 21 bis els drets del menor acollit, entre els quals, el dret a *"accedir al seu expedient i conèixer les dades sobre els seus orígens i parents biològics, una vegada assolida la majoria d'edat"*.

La proposta també justifica el període de conservació de 90 anys en la previsió de l'article 180.5 del Codi Civil, modificat per Llei orgànica 8/2015, segons el qual:

*"Las Entidades Públicas **asegurarán la conservación** de la información de que dispongan relativa a los orígenes del menor, en particular la información respecto a la identidad de sus progenitores, así como la historia médica del menor y de su familia, y se conservarán durante al menos cincuenta años con posterioridad al momento en que la adopción se haya hecho definitiva. La conservación se llevará a cabo a los solos efectos de que la persona adoptada pueda ejercitar el derecho al que se refiere el apartado siguiente."*

La consulta fa referència a l'Instrument de Ratificació del Conveni Europeu en matèria d'adopció de menors, de 27 de novembre de 2008 (BOE núm. 167, de 13 de juliol de 2011), segons el qual: *“Considerando el derecho de una persona a conocer su identidad y sus orígenes, las informaciones pertinentes relativas a una adopción se recogerán y se conservarán durante al menos cincuenta años con posterioridad al momento en que aquélla se haya hecho definitiva”* (article 22.5).

Tant l'article 180.5 del Codi Civil, com el Conveni Europeu, esmentats, exigeixen la conservació de documentació de menors adoptats. Atès que l'adopció és un dels supòsits d'extinció de les mesures de protecció del menor (art. 124.a) LDOIA), lògicament la informació personal relativa al procés d'adopció formaria part de l'expedient únic del menor, de manera que existeix un deure de conservar dita informació en el cas concret dels menors adoptats.

La proposta també fa referència a l'article 17.1 de la Llei bàsica 41/2002, de 14 de novembre, reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica (modificat per la Llei 19/2015), segons el qual:

“(…) los datos de la historia clínica relacionados con el nacimiento del paciente, incluidos los resultados de las pruebas biométricas, médicas o analíticas que en su caso resulten necesarias para determinar el vínculo de filiación con la madre, no se destruirán, trasladándose una vez conocido el fallecimiento del paciente, a los archivos definitivos de la Administración correspondiente, donde se conservarán con las debidas medidas de seguridad a los efectos de la legislación de protección de datos.”

Aquesta previsió afecta la conservació de dades de la història clínica, la informació de la qual queda sotmesa, en relació amb els períodes de conservació, al que disposa la normativa corresponent, en concret, la Llei bàsica 41/2002, citada, així com la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica.

Vist aquest marc normatiu, és clar que el dret d'informació sobre els propis orígens biològics i familiars, ha d'incloure necessàriament l'accés i consulta de l'expedient únic de l'article 101 de la LDOIA (o de la documentació que en el seu moment s'elaborés), per part de l'afectat, atès el valor legal de la informació que s'hi conté. Com ha quedat apuntat, la pròpia normativa (article 3 Decret 169/2015) imposa a l'Administració corresponent la conservació de determinades dades i documents sobre els menors d'edat, tutelats, extutelats o adoptats. Per tant, la garantia que els afectats podran exercir en el futur el seu dret d'informació, i que es protegirà el valor legal de la documentació inclosa en l'expedient únic, requereix que l'Administració pertinent conservi de forma adequada i durant un període de temps suficientment ampli determinada informació de l'expedient únic del menor (art. 101 LDOIA).

A títol il·lustratiu fem esment que aquesta qüestió es va posar de manifest, entre d'altres, en la Sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans –TEDH–, de 7 de juliol de 1989 (Cas Gaskin c. Regne Unit).

En aquesta sentència, dictada a arrel de la sol·licitud d'accés al seu expedient per part d'una persona ex-tutelada per l'Administració pública, accés que li hauria estat denegat, el TEDH posa de manifest que l'expedient personal de menors ex-tutelats conté indubtablement informacions sobre aspectes molt personals de la infància, el desenvolupament i els antecedents del sol·licitant, de manera que la impossibilitat d'examinar el propi expedient pot suposar una vulneració del dret a la vida privada i familiar (article 8 del Conveni Europeu de Drets Humans). Així, el TEDH considera que el respecte de la vida privada exigeix que totes les persones puguin demostrar els

detalls de la pròpia identitat com a éssers humans i que, en principi, les autoritats no els impedeixin aconseguir aquestes informacions fonamentals sense un motiu justificat. En definitiva, s'estableix que el sistema ha de protegir els interessos de qualsevol persona que vulgui consultar les dades sobre la seva vida privada i familiar.

Més enllà del supòsit concret examinat en aquesta sentència, es pot inferir de la doctrina del TEDH que les autoritats han d'assegurar de forma adequada l'accés per part dels menors que han estat tutelats o sotmesos en definitiva a mesures de protecció durant la seva infantesa, al seu expedient personal. D'això deriva que aquestes autoritats hauran de conservar la informació personal continguda en els expedients del menor, en unes condicions i durant un temps que sigui adequat per tal d'assegurar el compliment d'aquest dret d'accés.

La conservació de l'expedient únic del menor (o de la documentació que consti del menor, si ens referim a etapes anteriors a l'entrada en vigor de la LDOIA) durant un període de 90 anys, permetria assegurar l'efectivitat del dret d'accés a la informació sobre els propis orígens, que porta causa de la finalitat principal per a la qual es van tractar les dades del menor, és a dir, l'articulació de diverses mesures de protecció i tutela d'aquest menor. Això, sens perjudici del que disposa, respecte la conservació de la històrica clínica, la Llei bàsica 41/2002, així com la Llei 21/2000, citades.

Tenint en compte que el dret d'informació comença a computar des de la majoria d'edat de les persones afectades o, si escau, els 21 anys, i en base a un termini aproximat d'esperança de vida d'aquestes persones, fixar un termini de conservació de 90 anys dels expedients relatius a persones físiques vives (o fins i tot inferior, si es consideren els anys que han transcorregut des de la majoria d'edat de l'afectat i l'esperança de vida), en relació amb aquella informació personal continguda en els expedients que sigui rellevant per a la finalitat principal d'exercir el dret d'informació - previst en diversa normativa de rang legal i reglamentari- per part de l'afectat, es pot considerar raonable i adequat.

VI

Aplicació del principi de qualitat als expedients relatius a persones físiques vives, amb la finalitat d'exercir el dret d'accés a la pròpia informació

Segons el principi de qualitat, les dades només es poden tractar quan siguin adequades, pertinents i no excessives en relació amb l'àmbit i les finalitats determinades, explícites i legítimes per a les quals s'han obtingut (article 4.1 LOPD). El principi de qualitat resulta aplicable a la conservació de la informació personal continguda en els expedients o documentació referida a persones físiques vives.

El marc normatiu estudiat no exigeix que es conservi qualsevol document o dada de l'expedient del menor, sinó només la informació rellevant per a exercir el dret a la pròpia informació, i a conèixer els propis orígens. La normativa estudiada fa referència a la documentació que permet acreditar la identitat del menor (art. 30.3 LDOIA), i al dret a conèixer el propi origen (235-49 del Llibre II del Codi Civil Català, citat). L'article 3 del Decret 169/2015, citat, disposa que:

*“3.1 Les administracions públiques han de prendre mesures per recollir i conservar les dades i els documents sobre els menors d'edat tutelats, extutelats o adoptats **que siguin necessaris** per garantir el coneixement dels seus orígens i parents biològics.*

*3.2 **La informació pot incloure** la identitat dels seus progenitors, tutors o guardadors en el moment del desemparament **i els elements essencials** de la seva història personal i familiar i els seus antecedents culturals i socials.*

(...).”

Aquesta norma concreta que la identitat de determinades persones i la informació essencial que permeti conèixer la pròpia història personal, constitueix un nucli mínim i indisponible d'informació que l'afectat ha de poder conèixer.

També la legislació sobre els drets del pacient (Llei 41/2002 i Llei 21/2000, citades), explicita quins documents de la història clínica s'han de conservar de manera permanent.

Així, el principi de qualitat implica que la conservació dels expedients dels infants i adolescents no s'ha d'estendre necessàriament ni de forma automàtica a tota la documentació que contenen els expedients, sinó només a aquella que sigui rellevant i necessària per tal que, l'afectat vegi acomplert el seu dret d'informació, en els termes previstos a la normativa. Com apunta la pròpia consulta, caldria conservar els "*elements essencials*" de la història personal i familiar i els antecedents culturals i socials.

En la documentació aportada (pàgs. 20 a 31 del document "Proposta d'accés i avaluació documental de la sèrie documental "Expedient de l'infant i l'adolescent"), s'inclou una relació detallada, extreta de l'aplicatiu Síni@, dels documents que formen part de cadascuna de les peces que poden conformar l'expedient del menor (art. 101 LDOIA).

D'entrada, l'anàlisi i la delimitació de quina informació dels expedients dels infants i adolescents és rellevant als efectes del principi de qualitat, només es pot fer amb coneixement de la concreta informació tractada en cada tipologia de documents. Si ens atenim a aquest llistat, val a dir que hi ha alguns documents dels que es desconeix el contingut concret ("Document sense concordança", "Ofici", "Telegrama", "Sol·licitud d'informació", "Autoritzacions diverses", "Sol·licitud de tramesa d'actuacions realitzades", "Reclamació de documents no adjuntats", etc).

En qualsevol cas, per la informació disponible, no sembla que sigui necessari conservar qualsevol document relatiu a actuacions dutes a terme, de seguiment del dia a dia del menor, des de la incoació de l'expedient fins a l'extinció de les mesures de protecció (art. 124 LDOIA). Des de la perspectiva del principi de qualitat i als efectes de la conservació de la documentació, pot interessar conservar tots aquells informes, decisions d'òrgans o ens competents, valoracions dels professionals, etc, que hagin determinat les decisions preses respecte el menor, així com aquelles informacions rellevants sobre el menor i el seu entorn, dels que es tingui constància. Ara bé, això no implica necessàriament conservar els documents merament instrumentals o formals relatius a aquestes decisions.

Per exemple, serà rellevant conservar els informes de Fiscalia o de la DGAIA, els informes jurídics, mèdics o dels cossos de seguretat que es citen en el llistat de documentació, les resolucions d'òrgans judicials, informes d'indicadors de risc, etc, així com determinada informació econòmica, social o de salut que pugui afectar al menor, entre d'altres, és a dir, tota la informació rellevant que ha portat a prendre determinades decisions i mesures respecte el menor, però probablement no serà necessari conservar l'ofici de sol·licitud d'informe a la Fiscalia o a d'altres òrgans, ni tots els oficis o les diligències de tramesa d'informació o de comunicació entre òrgans que s'inclouen en el llistat, per posar alguns exemples. Tampoc no seria necessari conservar aquells documents, inclosos en el llistat, clarament irrellevants als efectes indicats, com ara el "Formulari pagament fotocòpies".

En definitiva, serà el contingut de cada document en qüestió el que determinarà la seva rellevància de cara a l'exercici del dret d'informació per part dels afectats i, per tant, de cara a la seva conservació per al compliment d'aquesta finalitat.

VII

Mecanismes de conservació dels expedients relatius a persones físiques vives

Que es pugui considerar adequat un termini de 90 anys de conservació dels expedients de persones físiques vives, o fins i tot inferior, en els termes apuntats en aquest dictamen, no és obstacle per valorar la possibilitat d'oferir als afectats (els infants o adolescents que han estat objecte de les mesures de protecció corresponents, i als quals es refereix l'expedient únic previst a l'article 101 LDOIA), un mecanisme que els permeti tenir certa capacitat de decisió sobre la conservació o no de les seves pròpies dades.

A través d'aquest mecanisme, l'Administració competent (actualment, i ateses les previsions de la LDOIA, el Departament de Benestar Social i Família i, més específicament, la DGAIA), podria comunicar a l'afectat (el menor, un cop assolida la majoria d'edat o, si escau, els 21 anys), l'existència del seu expedient. A partir d'aquesta comunicació, l'afectat tindria l'opció de tenir i conservar el seu expedient, de manera que, si l'afectat així ho decideix, l'Administració ja no el seguiria custodiant. Això, sens perjudici de la conservació per part de l'Administració d'aquells documents que aquesta estigui obligada a conservar.

En altre cas, ja sigui perquè per algun motiu no es pot establir la comunicació amb l'afectat, o bé perquè l'afectat demana que l'Administració continuï custodiant el seu expedient, resultaria d'aplicació el termini de conservació de 90 anys, establert en la proposta i que, com ha quedat dit, aquesta Autoritat considera raonable, ateses les previsions normatives esmentades.

Si la finalitat de la conservació és exclusivament fer possible el dret a conèixer els propis orígens, una solució d'aquest tipus resultaria la més adequada, des del punt de vista de la protecció de dades.

Aquesta possibilitat seria extensible a tots els expedients relatius a persones físiques vives, independentment de l'etapa (històrica, pre-democràtica o democràtica) en què s'incloguin, ja que la divisió en etapes no és rellevant als efectes de l'aplicació dels paràmetres de la normativa de protecció de dades.

VIII

Conservació d'expedients de persones físiques vives, amb finalitats de recerca històrica.

Segons la proposta examinada, *“un cop exhaurits els valors administratius, legals i jurídics, haurien de veure garantits els seus valors informatius històrics amb la informació continguda en l'aplicatiu Síni@(...)”*. La proposta considera que existeix un valor informatiu i històric de la documentació referida als infants i adolescents, que justificaria la seva conservació. La proposta considera que la conservació permanent *“(...) permetrà que la recerca i investigació històrica de tots aquests fons documentals facilitin una visió més detallada i àmplia de la societat de postguerra, de la transició espanyola, etc, i del desplaçament dels serveis socials.”*

La proposta preveu la conservació permanent dels expedients i documents de les etapes històrica i pre-democràtica, i la conservació temporal dels expedients de l'etapa democràtica. Atès que les tres etapes poden contenir expedients de persones físiques vives, la proposta estaria, de fet, preveient períodes de conservació diferents per a informacions sotmeses a l'LOPD (totes aquelles que es refereixin a persones físiques vives), amb finalitats de recerca, sense aclarir el motiu d'aquesta diferenciació.

En la informació aportada es detecta una certa contradicció: Si la finalitat de recerca històrica justifica la conservació permanent de documentació prèvia a 1980 (etapes històrica i pre-democràtica), no s'entén que la proposta prevegi "*l'eliminació total*" de la documentació de l'etapa democràtica, un cop passats 90 anys. Transcorregut aquest temps, sembla que l'interès històric de la informació de l'etapa democràtica hauria de ser el mateix que el de les dues etapes anteriors.

En qualsevol cas, sembla que la proposta considera que l'interès històric, que considera acreditat, justifica la conservació de tota la documentació de la sèrie documental, en bona part, de manera permanent.

L'LOPD, que resulta de plena aplicació a la conservació dels expedients de persones físiques vives amb finalitats de recerca històrica, conté previsions específiques relatives a la compatibilitat de la finalitat històrica, estadística o científica, respecte la finalitat inicial o principal d'un tractament -en el cas que ens ocupa, l'atenció al menor i, si escau, l'exercici per part d'aquest del seu dret a la informació-.

L'article 4.2 de l'LOPD disposa que les dades personals no es poden utilitzar per a finalitats incompatibles amb aquelles per a les quals han estat recollides, i afegeix que no es considera incompatible el tractament posterior de les dades amb **finalitats històriques, estadístiques o científiques**.

No es pot descartar que, en certa mesura, determinada informació relativa a l'atenció i cura que les administracions públiques i altres ens o organitzacions públiques o privades han prestat als menors, al llarg de les tres etapes, pugui tenir cert valor o interès a nivell de recerca històrica. Per tant, podria concórrer una finalitat secundària de recerca històrica que podria fonamentar la conservació de determinada informació.

Ara bé, és la finalitat principal del tractament la que ha de fonamentar la conservació de la informació, sens perjudici que a partir d'aquesta conservació, determinada informació es pugui utilitzar per a altres finalitats, amb ple respecte pels principis i garanties de l'LOPD.

La finalitat secundària de recerca històrica, ni habilita automàticament la conservació de la mateixa informació personal que per a la finalitat principal, ni comporta la conservació en els mateixos termes i condicions que per a la finalitat principal. Ans al contrari, la concurrència d'una o altra finalitat, implica que la informació personal de persones físiques vives, es conservi en termes substancialment diferents, com veurem.

Això respon, d'entrada, al tipus d'informació personal que es tracta en els expedients o documentació relativa a infants i adolescents que, en gran mesura, és informació sensible, tant del menor com de terceres persones.

Segons disposa l'article 7 de l'LOPD:

"(...)

2. Només amb el consentiment exprés i per escrit de l'afectat poden ser objecte de tractament les dades de caràcter personal que revelin la **ideologia, l'afiliació sindical, la religió i les creences**. S'exceptuen els fitxers mantinguts pels partits polítics, els sindicats, les esglésies, les confessions o les comunitats religioses i associacions, les fundacions i altres entitats sense ànim de lucre, amb finalitat política, filosòfica, religiosa o sindical, quant a les dades relatives als seus associats o els seus membres, sens perjudici que la cessió d'aquestes dades requereix sempre el consentiment previ de l'afectat.

3. Les dades de caràcter personal que facin referència a l'**origen racial, a la salut i a la vida sexual** només poden ser recollides, tractades i cedides quan, per raons d'interès general, així ho disposi una llei o l'afectat hi consenti expressament.

4. Queden prohibits els fitxers creats amb la finalitat exclusiva d'emmagatzemar dades de caràcter personal que revelin la ideologia, l'afiliació sindical, la religió, les creences, l'origen racial o ètnic, o la vida sexual.

5. Les dades de caràcter personal relatives a la **comissió d'infraccions penals o administratives** només poden ser incloses en fitxers de les administracions públiques competents en els casos que preveuen les normes reguladores respectives.

(...)"

En l'expedient d'un menor es tracta informació de molt diversos tipus, que presenta el denominador comú de ser informació afectadora del dret a la intimitat de l'infant o adolescent, en la mesura que pot referir-se, en major o menor grau, a situacions especialment greus o penoses per al menor i pel seu entorn familiar.

Sovint els menors atesos es troben en situacions límit (situacions de risc, de vulnerabilitat, d'abandonament, de maltractament o abusos, episodis de violència, etc), que per la seva naturalesa confereixen a la informació tractada una especial sensibilitat.

A tall d'exemple, els expedients poden incloure documents relatius al dia a dia dels menors en diverses institucions, cases o famílies d'acollida, dades de salut i vida sexual, dades de perfil psicològic no només del propi menor sinó de terceres persones, informació relativa a situacions de maltractament, abusos, a situacions de risc o de desemparament dels menors, d'adaptació del menor a l'entorn, d'escolarització, informació sobre comissió d'infraccions per part de menors, etc, que és informació sensible, als efectes dels drets del menor, especialment, del seu dret a la intimitat personal i familiar i a l'honor (art. 8 del CEDH, art. 18.1 de la Constitució, Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, i art. 4 de la LO 1/1996, de protecció jurídica del menor), i als efectes de l'article 7 de l'LOPD, esmentat, atès que ens referim a persones físiques vives.

L'ordenament jurídic exigeix un tracte especialment curós envers els menors, en aplicació del principi de l'interès superior del menor, que comporta que la informació sensible sobre infants i adolescents hagi de ser tractada amb especial cautela. Un ús o un accés indegut d'aquesta informació, en definitiva, un tractament que no preservi de forma adequada la intimitat dels afectats, pot tenir unes conseqüències especialment nefastes per als menors, tant en el moment actual com en el seu futur. Això fa que aquella informació sensible que, en el seu dia, es va referir a un menor, sigui mereixedora d'una protecció reforçada de forma continuada, fins i tot quan l'afectat ja ha assolit la majoria d'edat, atesa la clara afectació de la informació per la seva intimitat personal i familiar, al llarg de la seva vida.

Tot això condiciona la conservació i tractament d'informació personal amb la finalitat de recerca històrica (i si escau, els accessos que s'hi puguin produir), que ha de venir

acompanyada de determinades cauteles i garanties, exigides tant per la pròpia normativa de protecció de dades com per altra normativa.

Com ha quedat apuntat, la finalitat històrica no es pot pressuposar, i no justifica necessàriament la conservació de la mateixa informació personal i molt sensible que sí es pot conservar per a la finalitat d'exercir el dret d'informació de l'afectat, en els termes apuntats. La finalitat històrica no pot implicar l'automatisme de considerar que tot allò que legítimament s'ha conservat per tal que l'afectat pugui exercir els seus drets, haurà de quedar a disposició de tercers, per a finalitats de recerca.

En aquest punt, cal tenir en compte el que disposa l'article 36.1 de la Llei d'Arxius, segons el qual:

“D’una manera general, les exclusions establertes legalment quant a la consulta de documents públics queden sense efecte al cap de trenta anys de la producció del document, llevat que la legislació específica disposi una altra cosa. Si es tracta de documents que contenen dades personals que puguin afectar la seguretat, l’honor, la intimitat o la imatge de les persones, com a norma general, i llevat que la legislació específica disposi una altra cosa, poden ésser objecte de consulta pública amb el consentiment dels afectats o quan hagin passat vint-i-cinc anys d’ençà de la seva mort o, si no se’n coneix la data, cinquanta anys d’ençà de la producció del document.”

Podria pensar-se que passats 30 anys des de la producció del document (ex. art. 36.1, citat), quedaria habilitat un coneixement i un accés general a tota la informació conservada de la sèrie documental examinada, per al compliment d’una finalitat històrica.

Ara bé, aquesta interpretació no seria ajustada a la perspectiva de la protecció de dades, ja que no seria respectuosa amb la necessària protecció d’una informació altament sensible i íntima com la que ens ocupa. La norma general d’aixecament dels límits a l’accés a la informació, passats 30 anys (art. 36.1 Llei d’Arxius), no pot aplicar-se en perjudici de la intimitat dels afectats, de manera que en el cas que ens ocupa no correspondria autoritzar un accés general a la informació conservada un cop transcorregut el dit termini de 30 anys.

Segons disposa l'article 4.5 de l'LOPD:

“Les dades de caràcter personal han de ser cancel·lades quan hagin deixat de ser necessàries o pertinents per a la finalitat per a la qual han estat recollides o registrades.

No han de ser conservades de manera que permetin identificar l'interessat durant un període **superior al necessari per a les finalitats** d'acord amb les quals hagin estat recollides o registrades.

*S'ha de determinar per reglament el procediment pel qual, com a excepció, **atesos els valors històrics, estadístics o científics** d'acord amb la legislació específica, es decideixi el **manteniment íntegre** de determinades dades.”*

Segons l'article 8.6 del RLOPD:

“Les dades de caràcter personal s'han de cancel·lar quan han deixat de ser necessàries o pertinents per a la finalitat per a la qual han estat sol·licitades o registrades.

No obstant això, es poden conservar durant el temps en què es pugui exigir algun tipus de responsabilitat derivada d'una relació o obligació jurídica o de l'execució d'un contracte o de l'aplicació de mesures precontractuals sol·licitades per l'interessat.

Una vegada complert el període a què es refereixen els paràgrafs anteriors, les dades només poden ser conservades amb la seva dissociació prèvia, sense perjudici de l'obligació de bloqueig que preveuen la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, i el present Reglament.

Com es desprèn d'aquestes previsions, conclosa la finalitat principal que legitima el tractament de dades (en el cas plantejat, la gestió de l'expedient únic del menor i, si escau, l'exercici del dret a la pròpia informació per part d'aquest), en principi les dades s'haurien de cancel·lar.

En relació, específicament, amb el tractament de dades personals per a fins estadístics, històrics o científics, l'article 9 del RLOPD remet a la legislació sectorial, entre d'altres, la Llei 16/1985, citada, així com a la normativa autonòmica. El mateix article 9, en el seu apartat 2, disposa que per via d'excepció al que disposa l'article 8.6 del mateix RLOPD, aquesta Autoritat **pot acordar, prèvia sol·licitud del responsable** del tractament i conforme al procediment que estableix la secció segona del capítol VII del títol IX del RLOPD (articles 157 a 158 als quals ens remetem), el **manteniment íntegre** de determinades dades, atesos els seus valors històrics, estadístics o científics d'acord amb les normes a què es refereix l'apartat anterior.

A això cal afegir que el Projecte de Reglament General de Protecció de Dades de la Unió Europea (RGPD), es refereix específicament al tractament de dades per a finalitats de recerca històrica i científica. En concret, l'article 83.1 del Projecte de RGPD disposa que el tractament de dades personals amb aquestes finalitats, ha de garantir els drets i llibertats de l'afectat, i que aquestes garanties han d'incloure mesures tècniques i organitzatives que assegurin el respecte pel principi de minimització. Entre aquestes mesures, l'article 83.1 del RGPD inclou la pseudonimització, si això permet donar compliment a les finalitats de recerca històrica i científica. Finalment, aquest article disposa que si aquestes finalitats poden veure's acomplertes amb un tractament de dades que no permeti identificar els afectats, cal procedir d'aquesta manera.

Per tant, llevat que s'acordés, en base al procediment previst al RLOPD, el manteniment o conservació íntegra de dades personals de dades dels expedients de l'etapa democràtica, la conservació de la informació per a finalitats de recerca exigirà com a norma general l'aplicació de procediments de dissociació (art. 5.1.o) RLOPD).

Només resultaria compatible el tractament de dades personals per a finalitats històriques, estadístiques o científiques, si les dades que permeten l'atribució d'informació a un afectat identificat o identificable es conserven per separat de la resta de la informació. La conservació de les dades per a finalitats de recerca, atès el seu valor històric, s'hauria de fer de manera que no es permeti identificar l'afectat, és a dir, sotmetent la informació a procediments de dissociació (art. 3.f) LOPD).

Ara bé, dit això, atesa l'especial sensibilitat de la informació, que ha quedat argumentada en aquest dictamen, i per aplicació del principi de qualitat (art. 4 LOPD), no pot considerar-se que les previsions normatives citades habilitin, de forma automàtica, ni la conservació de tota la informació en qüestió ni la utilització posterior d'aquesta informació per a finalitats de recerca històrica.

Si, com s'ha exposat (Fonament Jurídic VI), la finalitat principal (exercir el dret d'informació) no habilita la conservació de tota la informació disponible, sinó únicament d'aquella *"adequada, pertinent i no excessiva"* (ex. art. 4 LOPD), una finalitat secundària no pot habilitar ni justificar, per principi, la conservació de tota la informació

continguda en els expedients. Pel que fa al tractament de dades d'expedients de persones físiques vives, de qualsevol de les tres etapes descrites, amb finalitats de recerca històrica i científica, resulta de plena aplicació el principi de qualitat i, específicament, el principi de minimització (article 83 del Projecte de RGPD de la Unió Europea).

Així, la invocació genèrica al possible interès per a la recerca històrica, o a l'acreditació del caràcter històric de la documentació dels expedients de persones físiques vives, sense més concreció, no pot considerar-se suficient per a conservar, sense més filtres, tota la informació disponible amb finalitats de recerca.

Ans al contrari, la conservació de la informació "*íntegra*", per a finalitats de recerca, és excepcional, en aplicació de la normativa de protecció de dades (art. 4.5 LOPD i art. 9.2 RLOPD).

Partint d'aquesta premissa, si es vol sol·licitar l'autorització per a la conservació permanent per raons històriques, en els termes de l'article 9.2 del RLOPD, caldrà analitzar i argumentar suficientment quina informació, de la continguda en els expedients al llarg de les tres etapes descrites, pot ser rellevant a efectes de donar compliment a finalitats de recerca històrica i, per tant, ha de ser conservada.

Vista la informació aportada, les remissions generals a l'interès dels expedients per a finalitats de recerca històrica o la invocació d'exemples genèrics de possibles estudis de recerca, no permet justificar la conservació de tota la documentació disponible, i menys de forma permanent, justificació que, d'altra banda, no correspon a aquesta Autoritat.

Un cop establerta quina informació (o categories de dades, en definitiva), té prou entitat per a ser conservada amb aquesta finalitat de recerca històrica, als efectes de la conservació efectiva de la informació, caldrà aplicar la norma general esmentada, que ha de ser l'anonimització o dissociació de la informació personal que prèviament s'hagi considerat que cal conservar amb finalitats de recerca, o bé caldrà sol·licitar l'autorització per a la conservació íntegra de determinades dades (art. 9.2 RLOPD).

D'acord amb les consideracions fetes en aquest dictamen en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

Conclusions

1) No correspon determinar la conservació dels expedients relatius a persones mortes en base a les previsions de la normativa de protecció de dades (LOPD i RLOPD), ja que aquesta normativa no s'aplica a la informació relativa a aquestes persones.

2) El termini de conservació de 90 anys dels expedients amb la finalitat d'exercir el dret d'informació per part de l'afectat, es pot considerar raonable i adequat, tot i que només correspondria conservar aquella informació necessària, adequada i pertinent per a l'exercici d'aquest dret (art. 4 LOPD). Es recomana oferir als afectats un mecanisme que els permeti tenir certa capacitat de decisió sobre la conservació o no de les seves pròpies dades, sens perjudici d'aquella documentació que l'Administració hagi de conservar.

3) La invocació genèrica al possible interès de la sèrie documental per a la finalitat de recerca històrica, no pot considerar-se suficient per a conservar, sense més filtres, tota la informació disponible, atesa la informació sensible continguda en els expedients. Un cop establerta quina informació té prou entitat per a ser conservada amb aquesta finalitat, caldrà aplicar la norma general d'anonimització o dissociació de la informació personal, o bé sol·licitar la corresponent autorització per a la seva conservació íntegra (art. 9.2 RLOPD).

Barcelona, 19 de febrer de 2016